

Vestre Toten kommune

Sentraladministrasjonen

Det kongelige landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: 09/1603-3

Saksbehandler: LBPBJ

Direkte innvalgtlf.: 61 15 34 42

Arkivkode: 640

Dato: 15.12.2009

MELDING OM VEDTAK VERNEHJEMMEL I JORDLOVEN

Utvalg for teknisk drift og plansaker behandlet i møte 14.12.2009 sak 108/09.

Fra behandlingen:

Repr. Aage Midtbu (Sp) fremmet et tilleggsforslag:

"Kommunen bifaller ikke at vernet medfører forbud mot bl a bygging av landbruks-/gårdsveier og oppføring av bygninger. Dette vil kunne legge lokk på utviklingen av gårdsdriften, eksempelvis tilleggsnæringer."

Utvalget sluttet seg til forslaget.

Følgende vedtak ble fattet:

Utvalg for teknisk drift og plansaker avgir følgende høringsuttalelse:

Vestre Toten Kommune ser behovet for sterkere vern av den beste dyrka jorda mot nedbygging. I prinsippet er det store alternative arealer. Ca 3 % av Norges areal er dyrka jord.

En er enig i at jordloven skal sikre sterkere vern av den beste dyrka jorda. Imidlertid er en i tvil om Fylkesmannen er rette instans til å gi samtykke til omdisponering og deling i jordvernområdene. Med klare retningslinjer kan kommunene utføre den oppgaven på en god måte.

Kommunen bifaller ikke at vernet medfører forbud mot bl a bygging av landbruks-/gårdsveier og oppføring av bygninger. Dette vil kunne legge lokk på utviklingen av gårdsdriften, eksempelvis tilleggsnæringer.

Med hilsen

Mette G Solvin Larsen
møtesekretær

Kopi:

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Per Bjerke
Arkivsaksnr.: 09/1603

Arkiv: 640

VERNEHJEMMEL I JORDLOVEN UTTALELSE PÅ HØRINGSBREV, 14.09.2009

Rådmannens forslag til vedtak:

∴ Sett inn innstillingen under denne linja ↓

Utvalg for teknisk drift og plansaker avgir følgende høringsuttalelse:

Vestre Toten Kommune ser behovet for sterkere vern av den beste dyrka jorda mot nedbygging. I prinsippet er det store alternative arealer. Ca 3 % av Norges areal er dyrka jord.

En er enig i at jordloven skal sikre sterkere vern av den beste dyrka jorda. Imidlertid er en i tvil om Fylkesmannen er rette instans til å gi samtykke til omdisponering og deling i jordvernområdene. Med klare retningslinjer kan kommunene utføre den oppgaven på en god måte.

∴ Sett inn innstillingen over denne linja ↑

... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

Utrykte vedlegg:

-

Trykte vedlegg:

1. Landbruks – og matdepartementet, Brev: Høring – Forslag til vernehjemmel i jordloven.
2. Endringsforslag, Jordloven.

Fakta:

Jordloven kap IV, §§ 8 – 11 regulerer vern av dyrka og dyrkbar jord m.v.

§ 9 har forbud mot omdisponering. Dispensasjon kan gis etter søknad.

Regjeringen har hatt mål for jordvernet :

- halvere den årlige omdisponeringen av de mest verdifulle jordressursene innen 2010
- stimulere kommunene til å utpeke kjerneområder for landbruk som grunnlag for kommunale planavklaringer
- stimulere til regionale planprosesser i by- og tettstedsområder, der det trekkes langsiktige jordverngrenser
- arbeide for å redusere avgangen av dyrka mark til samferdselstiltak

Omdisponeringen er høyere enn målsettinga , og det er behov for nye tiltak. Statens Landbruksforvaltning har utarbeidet rapport , der det blir påvist at :

norsk lovgivning i dag ikke har hjemmel for vern av jordressurser med formål å sikre og videreføre matproduksjon.

Sammenligning viser at vern etter naturvernloven har sterkere vern mot nedbygging enn dyrka jord til matproduksjon har.

Det foreslås at nye bestemmelser om jordvern blir tatt inn i jordloven, videre :

- at Kongen i ny § 8b får myndighet til å gi verdifulle jordressurser varig vern som jordvernområder. Dette innebærer at jordbruksdriften i jordvernområdet i hovedsak fortsetter som før
- at adgangen til å omdisponere og fradele dyrka jord på eiendommer i jordvernområder blir innskrenket, jf forslag til ny § 8c. Det er foreslått endrede kriterier for dispensasjon (samt søknadsplikt også for omdisponering av dyrka jord til bl.a. driftsbygninger og gårds- og driftsveger)
- at myndigheten til å gi samtykke til omdisponering og deling i jordvernområdene plasseres hos Fylkesmannen. Statens landbruksforvaltning blir klagemyndighet
- at vernet skal gjelde verdifull dyrka jord. Arealenes kvalitet og egnethet i matproduksjon, særlig for matkorn, vil være et vesentlig kriterium, men også arealer til fôrproduksjon kan være aktuelle
- at arealene bør være av en viss størrelse og mest mulig sammenhengende

Etter en lovendring:

- at det settes i gang en prosess for å vurdere aktuelle jordvernområder i alle deler av landet når loven er trådt i kraft
- at verneprosesser deretter kan igangsettes for enkeltstående områder
- at Fylkesmannen fremmer forslag overfor SLF som deretter vurderer og avgjør hvilke konkrete områder som skal utredes for vern
- at det legges til rette for gode medvirkningsprosesser slik at grunneiere, planmyndigheter og andre får anledning til å uttale seg
- at de strengere bestemmelsene skal gjelde fra det tidspunkt SLF har fattet vedtak om oppstart av verneprosess

Hva slags areal skal kunne vernes

Ikke all dyrka jord, men verdifull dyrka jord, med vekt på

1. arealenes kvalitet til mat – eller forproduksjon

2. eventuell nasjonal eller regional betydning for matproduksjon
3. om arealene er av en viss størrelse og om de er sammenhengende
4. eventuelt utbyggingspress

Andre viktige samfunnsinteresser må akseptere visse samfunnsmessige kostnader for å kunne gi verdifull dyrka jord særlig vern.

Landbruksmyndighetene vil gi alle berørte myndigheter anledning til å uttale seg om lovendringene.

Vurdering:

Vestre Toten Kommune ser behovet for sterkere vern av den beste dyrka jorda mot nedbygging. I prinsippet er det store alternative arealer. Ca 3 % av Norges areal er dyrka jord.

En er enig i at jordloven skal sikre sterkere vern av den beste dyrka jorda. Imidlertid er en i tvil om Fylkesmannen er rette instans til å gi samtykke til omdisponering og deling i jordvernområdene. Med klare retningslinjer kan kommunene utføre den oppgaven på en god måte.

Jan Olav Grønland
rådmann

Liv Rigmor Sølland
plansjef

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)

Sak	nr.:
Vedlegg	nr.: <u>2</u>

09/1603-2

Vedlegg 1. Endringsforslag

Lov om jord (jordlova) m.m.

I lov 12. mai 1995 nr. 23 om lov om jord (jordlova) blir det gjort følgjande endringar:

§ 2 første ledd skal lyde

Denne lova gjeld for heile landet. Føresegnene i §§ 9 og 12 gjeld likevel ikkje for område som:

- a) I reguleringsplan er lagt ut til anna føremål enn landbruk eller omsynssone som med tilhøyrande føresegn fastset faresone, jf. plan- og bygningsloven § 12-6.
- b) I bindande arealdel av kommuneplan er lagt ut til
 - 1. utbygging og anlegg, eller
 - 2. landbruks-, natur- og friluftsområde samt reindrift der grunnutnyttinga er i samsvar med føresegner om spreidd utbygging som krev at det ligg føre reguleringsplan før deling og utbygging kan skje.

Nytt kapittel VI skal lyde:

Kap. VI Vern av dyrka jord for jordbruksproduksjon

§ 13. Vedtak om oppretting av jordvernområde

Kongen kan vedta at område med verdfull dyrka jord skal vernast som jordvernområde.

Ved avgjerda om vern skal det mellom anna leggjast vekt på i kva grad areala er eigna til mat- eller fôrproduksjon, om areala har eller kan få noko å seie for nasjonal eller regional mat- eller fôrproduksjon, om areala er av ein viss storleik og ligg samla, og om areala ligg i eit område der det er eller kan ventast å verta utbyggingspress.

Omsynet til vern av dyrka jord skal vegast mot andre viktige samfunnsinteresser.

Vedtak om vern får ikkje verknad for

- a) tiltak der det allereie er gitt samtykke til omdisponering etter § 9,
- b) tiltak som krev løyve frå det offentlege etter anna lovverk, og slikt løyve er gitt, eller
- c) tiltak som ikkje krev samtykke etter § 9, som omdisponering av dyrka jord til driftsbygning og våningshus, dersom tiltaket fysisk er sett i gong når vernevedtaket blir gjort

§ 14. Bruk av dyrka jord i jordvernområde

I jordvernområde må dyrka jord ikkje brukast til anna føremål enn jordbruksproduksjon. Forbodet gjeld i alle tilfelle kor jorda ikkje vert nytta som vekstmedium for planteproduksjon eller hagebruk.

Departementet kan gi fritaking frå forbodet i første ledd dersom tiltaket ikkje strir mot føremålet til vernevedtaket og har lite å seie for verneverdiane i jordvernområdet, eller dersom omsynet til tryggleik eller samfunnsinteresser av særleg stor vekt taler for det.

§ 9 tredje til femte ledd og § 12 tredje til sjette ledd gjeld tilsvarende.

§ 15. Handsaming av saker om jordvern

Når arbeidet med vern etter § 13 tek til, skal Kongen kunngjere eit påtenkt verneforslag i minst éi avis som er alminneleg lesen på staden. Kunngjeringa skal gjere greie for dei viktigaste følgjene av forslaget, jf. § 14. Grunneigarar og rettshavarar i det påtenkte jordvernområdet skal så langt råd er få skriftleg melding om forslaget, og få ein rimeleg frist til å gi merknadar før forslaget vert utforma.

Vedtak om vern av dyrka jord for jordbruksproduksjon vert fastsett som forskrift, jf. forvaltningsloven kapittel VII. Overfor grunneigarar og rettshavarar som verneforskrifta får følgjer for, gjeld også reglane om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Kongen kan i forskrift gi føresegner som utfyller sakshandsamingsreglane i paragrafen her og forvaltningsloven.